

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan hallinnoimien tilojen vuokrausperiaatteet 1.8.2026 alkaen, keskeiset muutokset:

Käyttövuorojen myöntämiseen otetaan käyttöön selkeä etusijajärjestys: ensin kaupungin oma toiminta, sitten Kauniaisissa toimivat yhdistykset ja yhteisöt (erityisesti lapsille ja nuorille suunnattu ja kaupungin strategiaa tukeva toiminta) ja viimeiseksi yritykset, muut yhteisöt ja yksityishenkilöt.

Alkoholin käyttö rajataan vain erikseen määritettyihin aikuisten tiloihin ja tapahtumiin, eikä sitä sallita oppilaitoksissa, päiväkodeissa, nuorisotiloissa eikä lapsille tai nuorille suunnatuissa tilaisuuksissa.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunnalle annetaan mahdollisuus nimetä tiloja ja tapahtumia, jotka jäävät yleisen hinnoittelun ulkopuolelle ja joihin sovelletaan erillisiä vuokraus- tai maksukäytäntöjä.

Tilojen maksuttoman käytön periaatteita tarkistetaan yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja tarvittaessa laajennetaan maksullisuutta selkeämpien ja tasapuolisempien pelisääntöjen varmistamiseksi.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Esitetty päivitys

Ohje: Laita x-kirjain joko negatiiviseen, neutraaliin tai positiiviseen sarakkeeseen

Vaikutus		
negatiivinen (-1)	neutraali (0)	positiivinen (+1)

Lapsen edun ensisijaisuus (LOS, 3 artikla)

Miten päätös tai hanke edistää lapsen etua ja oikeuksia?			
			x
Perustelut:	Päätös edistää lapsen etua turvaamalla lapsille ja nuorille turvallisen, terveellisen ja päihteettömän kasvu- ja harrastusympäristön. Rajoittamalla alkoholin käyttöä kouluissa, päiväkodeissa, nuorisotiloissa ja lasten ja nuorten tapahtumissa vähennetään lasten altistumista päihteille ja niihin liittyville riskeille sekä vahvistetaan tilojen ensisijaista kasvatuksellista ja hyvinvointia tukevaa käyttötarkoitusta. Samalla selkeät ja yhdenvertaiset vuokrausperiaatteet varmistavat, että lapsille ja nuorille suunnattu toiminta saa etusijan kaupungin tilojen käytössä, mikä tukee lasten oikeutta osallistumiseen, vapaa-aikaan ja turvalliseen kehitysympäristöön YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti.		

Hyvinvointi ja terveys

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten terveyteen ja hyvinvointiin?			
			x
Perustelut:	Päätös vaikuttaa myönteisesti lasten terveyteen ja hyvinvointiin vähentämällä heidän altistumistaan alkoholin käytölle ja siihen liittyville riskeille kaupungin tiloissa. Päihteetön toimintaympäristö kouluissa, päiväkodeissa, nuorisotiloissa ja lasten ja nuorten tapahtumissa tukee turvallisuuden tunnetta, psyykkistä hyvinvointia ja terveellisiä elämäntapoja. Lisäksi tilojen käytön selkeä etusijajärjestys parantaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia harrastaa, osallistua ja kohdata muita turvallisessa ympäristössä, mikä edistää sosiaalista hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja ennaltaehkäisee syrjäytymistä.		

Osallisuus ja kuuleminen (Hallintolaki 31 §, 34 §)

Onko lasten ja nuorten osallisuus huomioitu suunnittelussa?			
		x	
Perustelut:	Lasten ja nuorten osallisuutta ei ole vielä huomioitu valmistelussa, koska sopiva nuoria koskeva kokous on vasta 5.2.2026, jolloin asia olisi mahdollista käsitellä. Valiokunta voi halutessaan pyytää asiasta erikseen lausunnon nuorisovaltuustolta.		

Esteettömyys ja saavutettavuus

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten esteettömyyteen ja saavutettavuuteen?			
			x
Perustelut:	Päätöksellä on myönteinen vaikutus lasten esteettömyyteen ja saavutettavuuteen, koska tilojen käyttö ohjataan entistä selkeämmin lasten ja nuorten tarpeiden mukaisesti. Kun lapsille ja nuorille suunnattu toiminta asetetaan etusijalle ja alkoholin käyttö rajataan pois heidän käyttämistään tiloista ja tapahtumista, tilat säilyvät turvallisina, ennakoitavina ja kaikille lapsille soveltuvina. Tämä edistää myös haavoittuvassa asemassa olevien lasten, kuten erityistä tukea tarvitsevien tai päihteille herkempien lasten, yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua harrastus- ja vapaa-ajan toimintaan.		

Koulutus ja oppimismahdollisuudet

Miten päätös tukee lasten oikeutta laadukkaaseen koulutukseen ja oppimismahdollisuuksiin?			
			x
Perustelut:	Päätös tukee lasten oikeutta laadukkaaseen koulutukseen varmistamalla, että oppimisympäristöt – kuten koulut, päiväkodit ja lasten käyttämät liikuntatilat – säilyvät turvallisina, terveellisinä ja kasvatuksellista tehtävää tukevinä myös iltaikäikäytössä. Opetuslainsäädäntö velvoittaa huolehtimaan oppimisympäristön turvallisuudesta, ja alkoholin käytön rajaaminen pois lasten ja nuorten tiloista ehkäisee häiriöitä, vahinkoja ja päihteille altistumista. Näin vahvistetaan tilojen pedagogista ja hyvinvointia tukevaa roolia ja turvataan lasten mahdollisuudet oppia ja kehittyä turvallisissa ympäristöissä.		

Erityistarpeet ja tukiopetus

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksiin osallistua opetukseen?			X
--	--	--	---

Perustelut: Päätös parantaa tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksia osallistua opetukseen varmistamalla, että lapsille ja nuorille suunnattu toiminta on etusijalla kaupungin tilojen käytössä. Tämä lisää heidän mahdollisuuksiaan päästä mukaan harrastus-, oppimis- ja tukitoimintaan myös koulun ulkopuolella. Erityisesti tukea tarvitseville lapsille säännöllinen ja ennakoitava pääsy turvallisiin tiloihin on tärkeää pystyvyyden kokemuksen, sosiaalisten taitojen ja oppimismotivaation kannalta, mikä tukee myös koulussa pärjäämistä ja kokonaisvaltaista kehitystä.

Yhteisön osallistuminen ja tukiverkostot

Miten päätös tai toimenpide tukee lasten sosiaalisia suhteita, yhteisön osallistumista ja perheiden osallisuutta?			X
--	--	--	---

Perustelut: Päätös tukee lasten sosiaalisia suhteita ja perheiden osallisuutta varmistamalla, että kaupungin tilat ovat ensisijaisesti lasten ja nuorten käytössä ja että niissä järjestettävä toiminta on turvallista ja päihteetöntä. Selkeä etusijajärjestys ja yhtenäiset vuokrausperiaatteet helpottavat yhdistysten ja perheiden mahdollisuuksia järjestää harrastus-, vertaistuki- ja yhteisöllistä toimintaa. Tämä vahvistaa lasten mahdollisuuksia kohdata muita, kuulua yhteisöihin ja osallistua yhdessä perheidensä kanssa kaupungin toimintaan.

Turvallisuus ja elinympäristö

Miten päätös vaikuttaa lasten elinympäristön turvallisuuteen ja hyvinvointiin (esim. asuinalueet, koulumatkat)?			X
--	--	--	---

Perustelut: Päätös parantaa lasten elinympäristön turvallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla sitä, että koulut, nuorisotilat ja lasten käyttämät liikunta- ja harrastustilat säilyvät päihteettöminä ja ensisijaisesti lasten ja nuorten käytössä myös iltaisin. Kun lasten ja nuorten toiminta on etusijalla ja alkoholin käyttö rajataan pois heidän ympäristöstään, vähenevät häiriöt, roskaaminen ja turvattomuuden kokemukset tilojen piha-alueilla ja lähialueilla. Tämä lisää turvallisuutta myös koulumatkoilla ja harrastusreiteillä sekä tukee rauhallista ja hyvinvoivaa arkea lasten omissa asuinympäristöissä.

Lapsen oikeuksien sopimus (LOS, 3 artikla)

Miten päätös tai toimenpide tukee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamista?			X
---	--	--	---

Perustelut: Päätös tukee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamista turvaamalla lapsen oikeuden turvalliseen, terveelliseen ja kehitystä tukevaan ympäristöön (artiklat 3, 6 ja 24). Rajoittamalla alkoholin käyttöä lasten ja nuorten käyttämissä tiloissa sekä asettamalla lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan etusijalle kaupungin tilojen käytössä vahvistetaan lapsen edun ensisijaisuutta ja ehkäistään haitallista altistumista päihteille. Samalla päätös edistää lasten oikeutta leikkiin, vapaa-aikaan ja osallistumiseen (artikla 31) sekä yhdenvertaisiin osallistumismahdollisuuksiin kaupungin palveluissa.

Varhaiskasvatustilaki (20 §, 24 §)

Miten päätös tukee varhaiskasvatuksen osallisuutta?			X
--	--	--	---

Perustelut: Päätös tukee varhaiskasvatuksen osallisuutta varmistamalla, että päiväkotien ja varhaiskasvatuksen käyttämät tilat säilyvät turvallisinä, päihteettöminä ja ensisijaisesti lasten käyttöön tarkoitettuina myös iltaisin.

Nuorisolaki (72/2006)

Miten päätös tukee nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia?			X
---	--	--	---

Perustelut: Päätös tukee nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia varmistamalla, että nuorille suunnattu toiminta on etusijalla kaupungin tilojen käytössä ja että nuorten käyttämät tilat säilyvät päihteettöminä ja turvallisinä. Tämä lisää nuorten mahdollisuuksia osallistua harrastuksiin, järjestötoimintaan ja yhteisöllisiin tapahtumiin. Lisäksi nuorisovaltuustolle annettava mahdollisuus lausua asiasta vahvistaa nuorten vaikutusmahdollisuuksia heitä koskevassa päätöksenteossa.

Yhteensä negatiivisia, neutraaleja ja positiivisia:

0	1	10
---	---	----

Lopputulos

10

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Nykytila

Ohje: Laita x-kirjain joko negatiiviseen, neutraaliin tai positiiviseen sarakkeeseen

Lapsen edun ensisijaisuus (LOS, 3 artikla)

Vaikutus			
negatiivinen (-1)	neutraali (0)	positiivinen (+1)	
Miten päätös tai hanke edistää lapsen etua ja oikeuksia?			
Perustelut:	Periaatteet tukevat lasten ja nuorten osallistumista priorisoimalla heidän toimintansa tilojen ja sijoittamalla vuorotalkuillaan. Pääteettömyyden erillisen linjauksen puuttuminen kuitenkin jättää lapsen suojelun näkökulman osin avoimeksi. Kokonaisuutena vaikutus on neutraali: monet lapsen oikeudet toteutuvat, mutta päätös ei vahvista pääteettömän ympäristön turvaamista.		

Hyvinvointi ja terveys

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten terveyteen ja hyvinvointiin?			
Perustelut:	Nykyiset vuokrausperiaatteet tukevat lasten terveyttä ja hyvinvointia tarjoamalla lapsille ja nuorille käyttövuoroja harrastus-, liikunta- ja vapaa-ajan toimintaan sekä sijoittamalla heidän toimintansa alkuillaan ajankohtiin, mikä edistää fyysistä aktiivisuutta, sosiaalisia suhteita ja turvallista osallistumista. Periaatteiden puutteena on kuitenkin pääteettömyyden linjauksen puuttuminen, mikä voi altistaa lapset alkoholin käytölle tilojen iltaikätyössä ja heikentää koettua turvallisuutta ja psyykkistä hyvinvointia. Siksi vaikutus arvioidaan negatiiviseksi.		

Osallisuus ja kuuleminen (Hallintolaki 31 §, 34 §)

Onko lasten ja nuorten osallisuus huomioitu suunnittelussa?			
Perustelut:	Vaikka lasten ja nuorten kuulemista ei ole toteutettu erillisenä menettelynä, vuokrausperiaatteet turvaavat heidän etunsa ja osallistumismahdollisuutensa rakenteellisesti. Lapsille ja nuorille suunnattu toiminta asetetaan etusijalle, heille tarjotaan parhaat käyttöajat alkuillasta ja heidän vuorojaan ei voi luovuttaa aikuisille ilman lupaa. Näin lasten ja nuorten tarpeet huomioidaan ennakkollisesti lapsivaikutusten arvioinnin periaatteiden mukaisesti. Koska osallistumisen mahdollisuuksia ei kuitenkaan aktiivisesti vahvisteta, mutta etu on otettu huomioon rakenteellisesti, kokonaisvaikutus on neutraali.		

Esteettömyys ja saavutettavuus

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten esteettömyyteen ja saavutettavuuteen?			
Perustelut:	Nykyiset vuokrausperiaatteet tukevat lasten esteettömyyttä ja saavutettavuutta asettamalla lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan etusijalle sekä varaamalla heille alkuillaan käyttöajat, mikä helpottaa osallistumista harrastus- ja vapaa-ajan toimintaan. Periaatteet eivät kuitenkaan huomioi pääteettömyyttä eivätkä erilaisten lasten, kuten erityistä tukea tarvitsevien, turvallisuuden ja herkkyiden tarpeita. Tämä voi heikentää joidenkin lasten tosiasiallista saavutettavuutta ja osallistumismahdollisuuksia. Siksi vaikutus arvioidaan negatiiviseksi.		

Koulutus ja oppimismahdollisuudet

Miten päätös tukee lasten oikeutta laadukkaaseen koulutukseen ja oppimismahdollisuuksiin?			
Perustelut:	Nykyiset vuokrausperiaatteet tukevat lasten oikeutta koulutukseen ja oppimiseen varaamalla koulut ja muut sivistystoimen tilat ensisijaisesti opetukselle, harrastuksille ja muulle lapsille ja nuorille suunnatulle toiminnalle. Tämä mahdollistaa oppimisen ja osaamisen kehittymisen myös koulupäivän ulkopuolella esimerkiksi liikunta-, kulttuuri- ja kerhotoiminnassa. Periaatteet eivät kuitenkaan sisällä pääteettömyyden linjausta, mikä heikentää oppimisympäristöjen kasvatuksellista selkeyttä ja johdonmukaisuutta iltaikätyössä. Koska päätös ei kuitenkaan heikennä opetuksen laatua tai oppimismahdollisuuksia koulupäivän aikana, vaikutus arvioidaan tältä osin neutraaliksi.		

Erityistarpeet ja tukiopeetus

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksiin osallistua opetukseen?			
		X	
Perustelut:	Nykyiset vuokrausperiaatteet tukevat tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksia osallistua oppimista tukevaan toimintaan tarjoamalla heille tiloja harrastuksiin, kerhoihin ja muuhun koulupäivän jälkeiseen toimintaan, mikä voi vahvistaa motivaatiota, sosiaalisia taitoja ja pystyvyyden kokemusta. Selkeä vuorojako alkuillan ja myöhäisillan välillä tukee arjen ennakoitavuutta ja helpottaa osallistumista. Periaatteiden puutteena on päihteettömyyden linjauksen puuttuminen, mutta tämä ei suoranaisesti heikennä tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksia osallistua opetukseen. Näin ollen vaikutus on tältä osin neutraali.		

Yhteisön osallistuminen ja tukiverkostot

Miten päätös tai toimenpide tukee lasten sosiaalisia suhteita, yhteisön osallistumista ja perheiden osallisuutta?			
	X		
Perustelut:	Nykyiset vuokrausperiaatteet tukevat lasten sosiaalisia suhteita ja perheiden osallisuutta mahdollistamalla yhdistysten, seurojen ja muiden toimijoiden järjestämän harrastus-, kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnan kaupungin tiloissa. Lasten ja nuorten toimintojen sijoittaminen alkuillan ajankohtiin helpottaa osallistumista arjen keskellä. Periaatteet eivät kuitenkaan ota kantaa päihteettömyyteen, mikä voi joissain tilanteissa heikentää lasten ja perheiden kokemaa turvallisuutta ja siten osallistumishalukkuutta. Tämän vuoksi vaikutus on arvioitava negatiiviseksi.		

Turvallisuus ja elinympäristö

Miten päätös vaikuttaa lasten elinympäristön turvallisuuteen ja hyvinvointiin (esim. asuinalueet, koulumatkat)?			
	X		
Perustelut:	Nykyiset vuokrausperiaatteet tukevat lasten elinympäristön turvallisuutta ohjaamalla lasten ja nuorten toiminnan pääosin alkuillan ajankohtiin ja varaamalla heille ensisijaisesti tiloja harrastuksiin ja vapaa-ajan toimintaan. Tämä lisää ennakoitavuutta ja turvallisuutta liikkumisessa asuinalueilla ja koulumatkoilla. Koska periaatteissa ei kuitenkaan ole päihteettömyyttä koskevaa linjausta, alkoholin käyttö voi ajoittain sijoittua lasten käyttämien tilojen tai niiden lähiympäristöihin, mikä voi heikentää koettua turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Tämän vuoksi vaikutus on arvioitava negatiiviseksi.		

Lapsen oikeuksien sopimus (LOS, 3 artikla)

Miten päätös tai toimenpide tukee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamista?			
	X		
Perustelut:	Vaikka vuokrausperiaatteet tukevat YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumista osallistumisen ja vapaa-ajan oikeuksien osalta (artikla 31) sekä osin lapsen edun periaatteen mukaisesti (artikla 3), periaatteista puuttuu nimenomainen päihteettömyyden ja lapsen suojelun linjaus. Tämä voi heikentää lapsen oikeutta turvalliseen, terveelliseen ja haitallisilta olosuhteilta suojattuun ympäristöön (artiklat 6, 19 ja 24), minkä vuoksi vaikutus arvioidaan negatiiviseksi.		

Varhaiskasvatustaki (20 §, 24 §)

Miten päätös tukee varhaiskasvatuksen osallisuutta?			
	X		
Perustelut:	Nykyiset vuokrausperiaatteet tukevat varhaiskasvatuksen osallisuutta varaamalla päiväkotien ja varhaiskasvatuksen käyttöön soveltuvia tiloja ensisijaisesti lasten toimintaan sekä sijoittamalla lasten toiminnan varhaisempiin ilta-aikoihin. Tämä mahdollistaa varhaiskasvatusta täydentävän harrastus- ja perhetoiminnan järjestämisen kaupungin tiloissa. Periaatteissa ei kuitenkaan ole erillistä linjausta päihteettömyydestä, mikä voi heikentää varhaiskasvatuksen lasten ja perheiden kokemaa turvallisuutta tilojen iltaikäytössä. Tämän vuoksi vaikutus on arvioitava negatiiviseksi.		

Nuorisolaki (72/2006)

Miten päätös tukee nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia?			
		X	
Perustelut:	Nykyiset vuokrausperiaatteet tukevat nuorten osallisuutta tarjoamalla heille ensisijaisen pääsyn kaupungin tiloihin harrastus-, vapaa-ajan ja järjestötoimintaan sekä sijoittamalla nuorille suunnatun toiminnan varhaisempiin ilta-aikoihin. Tämä helpottaa nuorten osallistumista ja yhteisöllistä toimintaa. Periaatteet eivät kuitenkaan sisällä erillisiä menettelyjä nuorten kuulemiseksi liittyen tilojen käyttöön tai päihteettömyyden varmistamiseksi, mikä voi rajoittaa joidenkin nuorten tosiasiallisia vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia.		

Yhteensä negatiivisia, neutraaleja ja positiivisia:

-6	5	0
----	---	---

Lopputulos

-6

Koonti

	Muutokset	Nykytila
Miten päätös tai hanke edistää lapsen etua ja oikeuksia?	1	0
Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten terveyteen ja hyvinvointiin?	1	-1
Onko lasten ja nuorten osallisuus huomioitu suunnittelussa?	0	0
Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten esteettömyyteen ja saavutettavuuteen?	1	-1
Miten päätös tukee lasten oikeutta laadukkaaseen koulutukseen ja oppimismahdollisuuksiin?	1	0
Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksiin osallistua opetukseen?	1	0
Miten päätös tai toimenpide tukee lasten sosiaalisia suhteita, yhteisön osallistumista ja perheiden osallisuutta?	1	-1
Miten päätös vaikuttaa lasten elinympäristön turvallisuuteen ja hyvinvointiin (esim. asuinalueet, koulumatkat)?	1	-1
Miten päätös tai toimenpide tukee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamista?	1	-1
Miten päätös tukee varhaiskasvatuksen osallisuutta?	1	-1
Miten päätös tukee nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia?	1	0
Yhteensä	10	-6